

Sygn. akt VIII **Pa 179/18**

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Andrzejewska
Sędziowie:	SSO Jolanta Łanowy-Klimek (spr.) SSR del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2019r. w Gliwicach

sprawy z powództwa D. M. (M.)

przeciwko Spółce (...) Spółce Akcyjnej w B.

o świadczenie rekompensacyjne

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 30 maja 2018 r. **sygn. akt** VI P 264/18

oraz zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 5 lipca 2018 r. **sygn. akt** VI P 264/18

1) oddala apelację;

2) oddala zażalenie;

3) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 675 zł (sześćset siedemdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater (-) SSO Małgorzata Andrzejewska (-) SSO Jolanta Łanowy-Klimek (spr.)

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt VIII Pa 179/18

UZASADNIENIE

Powódka D. M. domagała się pozwanej Spółki (...) S.A. w B. rekompensaty za utratę prawa do bezpłatnego węgla w kwocie 10.000 złotych. Uzasadniając zawarte w pozwie żądanie powódka wyjaśniła, że pozwana odmówiła przyznania jej ww. rekompensaty powołując się na okoliczność, iż zawarła kolejny związek małżeński, tracąc tym samym status wdowy po emerycie górniczym.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. Uzasadniając stanowisko prezentowane w odpowiedzi na pozew pozwana wskazała, że ujęty w art. 2 pkt 1 lit b ww. ustawy określa zamknięty katalog osób uprawnionych do rekompensaty z tytułu utraconego prawa do bezpłatnego węgla, do których zalicza się wyłącznie osoby mające status wdowy po emerycie lub renciście. Pozwana nadmieniła, że powódka nie może zostać uznana za taką osobę ponieważ zawarła ponownie związek małżeński, w konsekwencji nie posiada statusu wdowy.

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z 30 maja 2018 r. (sygn. akt VI P 264/18) uwzględnił powództwo i zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1350 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Postanowieniem z 5 lipca 2018 r. (sygn. akt VI P 264/18) Sąd Rejonowy w Gliwicach nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach – kwotę 500 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powódka była zwolniona.

Powyższy wyrok zapadł w następującym stanie faktycznym:

W dniu 18 marca 1995 roku powódka oraz J. H. zawarli związek małżeński.

J. H. był zatrudniony przez poprzednika prawnego pozwanej w Kopalni (...) z siedzibą w K..

Od 15 listopada 1984 roku, na mocy decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 25 lutego 1985 roku, uzyskał prawo do emerytury górniczej. W okresie pobierania emerytury J. H. był uprawniony do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

J. H. zmarł w dniu (...) W dacie śmierci pozostawał w związku małżeńskim z powódką.

Decyzją z dnia 1 kwietnia 1996 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał powódce prawo do renty rodzinnej. Prawo to zostało przyznane na okres od dnia 1 marca 1996 roku.

W dniu 21 sierpnia 1999 roku powódka zawarła związek małżeński z J. M., przyjmując nazwisko męża M..

Decyzją z dnia 15 marca 2018 roku pozwana odmówiła powódce prawa do wypłaty świadczenia rekompensacyjnego z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla wskazując, że poprzez wstąpienie w związek małżeński powódka utraciła status wdowy po emerycie górniczym J. H..

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powódki zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017r. poz. 1971) osobami uprawnionymi: do przedmiotowego świadczenia rekompensacyjnego są emeryci i renciści mający ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zwanej dalej "rentą", i pobierający to świadczenie, uprawnieni w trakcie pobierania świadczenia z tytułu emerytury lub renty do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń (pkt 1 lit. a) oraz wdowy, wdowcy i sieroty mający ustalone prawo do renty rodzinnej po osobie, o której mowa wyżej (pkt 1 lit. b).

W ocenie Sądu Rejonowego za chybioną należało uznać argumentację pozwanej, w której utrzymywała, że wskutek ponownego zamążpójścia powódka utraciła status osoby uprawnionej do bezpłatnego deputatu węglowego, gdyż przestała być wdową po uprawnionym renciście pozwanej. Sąd pierwszej instancji wskazał, że omawiany art. 2 pkt 1 lit. b ustawy wprost stanowi, że osobą uprawnioną jest wdowa po osobie, o której mowa w jego lit. a. Ustawodawca wprost zatem określił osobę, w stosunku do której owa relacja – pozwalająca na zakwalifikowanie do kategorii wdów bądź mężatek – powinna być postrzegana. Sąd nie ma zaś wątpliwości, że jeśli zatem rozważać relację powódki w stosunku do małżeństwa z J. H. to jest on wdową. Wdowa to bowiem kobieta, której mąż zmarł.

Sąd Rejonowy zaznaczył również, że nie można pomijać, iż ustawodawca uzależnia przyznanie prawa do omawianej rekompensaty nie od samego posiadania statusu „wdowy” ale od przyznaje je „wdowom mającym ustalone prawo do renty rodzinnej po osobie, o której mowa w lit. a.”. W ocenie Sądu Rejonowego ta część omawianej regulacji nie tylko wskazuje na osobę, w stosunku do której należy rozpatrywać relację w odniesieniu do małżeństwa, o której mowa wyżej ale również wprost odnosi się do kwestii legitymowania się prawem do renty rodzinnej po osobie, o której mowa w art. 2 pkt. 1 a omawianej ustawy. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że powódka – właśnie jako wdowa po ogólnie rzecz ujmując „emerycie górniczym”, o którym mowa w art. 2 pkt. 1a ustawy – legitymuje się prawem do renty rodzinnej. Nadto dodał, że powódka jako wdowa nabyła prawo do renty rodzinnej po J. H. i pomimo zawarcia następnie związku małżeńskiego z J. M. nie utraciła renty rodzinnej (art. 67 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

W świetle powyższego – zdaniem Sądu Rejonowego – zarówno w chwili złożenia wniosku o świadczenie rekompensacyjne, jak i w chwili wydania przez pozwaną decyzji w tym przedmiocie, powódce – jako wdowie po J. H., tj. „emerycie górniczym”, o którym mowa w art. 2 pkt. 1 a ww. ustawy – przysługiwało prawo do renty rodzinnej.

O kosztach zastępstwa procesowego strony powodowej Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. § 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1800) mając na uwadze odszkodowawczy charakter prawny rekompensaty będącej przedmiotem postępowania.

W postanowieniu z 5 lipca 2018 r. (sygn. akt VI P 264/18) Sąd Rejonowy – na podstawie art. 108¹ k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. oraz art. 113 ust. 1 i art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach – kwotę 500 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powódka była zwolniona.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła pozwana, zaskarżyła wyrok całości a nadto wniosła zażalenie na **postanowienie** Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 5 lipca 2019r. sygn.. VI P 264/18 , w apelacji zarzuciła:

- naruszenie prawa materialnego, a to art. 2 pkt 1) lit. b) ustawy z 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 r. poz. 1971), poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, polegające na uznaniu, iż uprawnionymi do świadczenia rekompensacyjnego w rozumieniu powołanego przepisu ustawy są osoby, które po śmierci małżonka wyszły ponownie za mąż i pozostają w związku małżeńskim, pomimo, iż ustawa stanowi wyraźnie, że uprawnionymi do rekompensaty są wyłącznie osoby, które posiadają status wdowy/wdowca po osobie, o której mowa w art. 2 pkt 1) lit. a) ww. ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku oraz postanowienia z 5 lipca 2018 r. w całości poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania za pierwszą i drugą instancję.

Natomiast w zażaleniu podniosła, iż koszty procesu ponosi stron przegrana, skoro wyrok podlega zmianie, to koszty powinna ponieść powódka.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i obciążenie pozwanej kosztami postępowania apelacyjnego, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej jak i zażalenie są nieuzasadnione i podlegają oddaleniu.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia odnośnie stanu faktycznego, przeprowadził niezbędne postępowanie dowodowe, a następnie w prawidłowy sposób, zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego dokonał trafnej oceny zebranych dowodów i wyciągnął właściwe wnioski, które legły u podstaw wydania zaskarżonego wyroku. Sąd Rejonowy w pisemnym uzasadnieniu wyroku wyjaśnił w oparciu o jakie dowody i dlaczego dokonał ustaleń faktycznych w rozpoznawanej sprawie.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy przyjął ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy za własne co oznacza, iż zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998r., I PKN 339/98, OSNP 1999/24/776).

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy przeprowadził także właściwą ocenę prawną stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie. W rozważaniach prawnych Sąd Rejonowy właściwie umotywował swoje stanowisko i Sąd II instancji w całości je podziela. Zarzuty apelacji nie zdołały podważyć trafności rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

Wdowa poprzez fakt ponownego zamążpójścia nie przestaje spełniać przesłanki bycia wdową po renciście górniczym i nie zostaje w ten sposób wyłączona z kręgu osób uprawnionych w rozumieniu art. 2 ust 1b ustawy z dnia 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla. Przepis ten do kręgu osób uprawnionych zalicza wszak m.in. wdowy mające ustalone prawo do renty rodzinnej. Wdowa zaś, która zawarła ponownie związek małżeński, nadal ma prawo do renty rodzinnej po pierwszym mężu. Sąd drugiej instancji stoi na stanowisku, że tylko taka interpretacja powołanego artykułu pozwoli na osiągnięcie celu ustawy jakim jest „zrekompensowanie, do pewnego stopnia, w ramach możliwości budżetu państwa, strat finansowych poniesionych przez osoby, które otrzymywały bezpłatny węgiel w naturze lub w ekwiwalencie na podstawie układów zbiorowych pracy i porozumień z nimi związanych” – vide uzasadnienie projektu ustawy z dnia 12 października 2017r.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. apelację pozwanej oddalił jako bezzasadną.

Wobec powyższego – w związku z oddaleniem apelacji pozwanej – Sąd II instancji uznał również za bezzasadne zażalenie pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach z 5 lipca 2018 r. i w oparciu o art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł o jego oddaleniu.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na mocy art. 98 k.p.c. oraz § 2, § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

(-) sędzia (del.) Anna Capik-Pater	(-) sędzia Małgorzata Andrzejewska	(-) sędzia Jolanta Łanowy-Klimek (spr.)
------------------------------------	------------------------------------	---